

legiale organer. Denne forudsætning er nok i alt fald delvis forkert, jfr. nærmere nedenfor under 2.

Styrelseslovens § 11 har følgende ordlyd:

„Regler om valg af medlemmer til universitetsorganerne fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Anvendes listeopstilling af kandidater til poster i universitetsorganerne, fordeles posterne efter reglerne om forholdstalsvalg.“

Paragraffen er udtryk for en ofte anvendt lovgivningsteknik. Den fastslår i 1. stk., hvem der udøver en vis kompetence. Dernæst sætter den i stk. 2 grænser for denne kompetences udøvelse. Sådanne grænser er givetvis bindende for kompetencehaveren, i dette tilfælde undervisningsministeren.

Grænserne er imidlertid overordentlig dunkelt angivet.

a. Den traditionelle juridiske fremgangsmåde over for en dunkel lovtæst er at søge at analysere dennes sproglige indhold.

1) I dette tilfælde er det nærliggende at begynde med en logisk analyse af, hvad der overhovedet kan tænkes at være bestemmelsens indhold.

Her må man først være opmærksom på, at valgeregler for universitetsorganerne kan angå situationer, hvor der kun skal vælges 1 repræsentant + en suppleant. Sådanne tilfælde forekommer efter ministeriets valg-cirkulære af 12. oktober 1970 § 3, stk. 3, og ville rimeligvis blive resultatet af bestemmelser, truffet i henhold til studenterrådets statutter § 8, stk. 2, og § 58. Under forudsætning af, at der i denne situation kun opstilles 2 kandidater, er såvel listeopstilling som forholdstalsvalg uanvendelig, og reglen følgerig meningsløs i netop denne situation.

Hvor der skal vælges flere repræsentanter for samme vælgergruppe, kan valget opgøres på højst forskellig måde. 2 par alternativer er efter ordene i § 11, stk. 2, nærliggende, men det er muligt, at man ved studium af den meget omfattende litteratur om valgeregler ville kunne finde andre. De 2 par nærliggende alternativer er følgende: Kandidater kan opstilles enten enkeltvis eller på lister. Stemmeopgørelsen kan ske

efter flertalsmetode eller efter forholdstalsmetode. De 2 par alternativer kan kombineres. Man kan have enkeltmandsopstilling og flertalsopgørelse. Det er, hvad studenterrådet foreslår. Men man kan også have enkeltmandsopstilling og forholdstalsvalg. Sådant var i realiteten reglerne for valg af landstingsmænd til 1866-grundlovens landsting ifølge valgloven af 1901, §§ 82-83, der dog naturligvis anvender en anden teknisk fremgangsmåde ved forholdstalsvalgopgørelsen end de nu gængse. Man kan have listeopstilling og forholdstalsvalg. Det har siden 1920 været fremgangsmåden ved folketingsvalg. Man kan også have listevalg og majoritetsvalg, altså således, at hele den liste, der får flertal, er valgt. Sådant var reglerne om valg af valgmand til landstingsvalgene efter valgloven af 1901 § 71 C - § 72.

Tages denne analyse som udgangspunkt, skulle styrelseslovens § 11, stk. 2, have følgende indhold: Reglen kan overhovedet ikke anvendes, hvor der skal vælges 1 repræsentant (+ eventuelt 1 suppleant) og der kun er 2 kandidater. Hvor der skal vælges flere repræsentanter, kan ministeren fastlægge regler om enkeltmandsopstilling + majoritetsvalg, enkeltmandsopstilling + forholdstalsvalg, listeopstilling + forholdstalsvalg, men ikke regler om listeopstilling + majoritetsvalg.

Dette resultat forekommer i alt fald mig kunstigt og uacceptabelt. Det er tillige helt fjernt fra gængse forestillinger om fornuftige valgformer. Hvorfor skulle loven give en regel, hvis hovedindhold var at udelukke en valgform — listeopstilling + majoritetsvalg — som intet fornuftigt menneske under vore vilkår alligevel ville hitte på?

2) I alt fald kan man ikke blive stående ved et så utilfredsstillende resultat af en rent logisk analyse uden først at have undersøgt, om gængs sprogbrug vedrørende de tekniske betegnelser, særlig ordet „listeopstilling“, ikke skulle kunne give nogen vejledning. En tilbunds-gående undersøgelse heraf måtte forudsætte gennemgang af den vanlige sprogbrug i valgeregler af forskellig art, i betænkninger om valgeregler og i de mange folketingsdebatter om valgeregler. Jeg har måttet nøjes med en hastig gennembladning af de vigtigste af lovtæsternes siden grundloven af 1915.